

CƠ SỞ CHÍNH TRỊ VÀ PHÁP LÝ CHO CÁC HOẠT ĐỘNG CỦA NGHỆ SĨ VIỆT NAM TRÊN MẠNG XÃ HỘI

LÊ THỊ THOA*

Tóm tắt: Trong bối cảnh phát triển mạnh mẽ của công nghệ số và mạng xã hội, các nghệ sĩ Việt Nam đang đẩy mạnh truyền thông thương hiệu cá nhân, xây dựng hình ảnh, tăng cường sự tương tác và duy trì sự yêu mến và lòng trung thành của đông đảo công chúng. Tuy nhiên, bên cạnh những lợi ích đó, các nghệ sĩ đang phải đối mặt với không ít thách thức và các vấn đề pháp lý, bao gồm vi phạm về phát ngôn, quảng cáo sai lệch, lùm xùm trong từ thiện hoặc chia sẻ thông tin không chính xác, gây ảnh hưởng tiêu cực đến công chúng và thương hiệu cá nhân của chính nghệ sĩ. Bài viết này cung cấp các cơ sở về chính trị và pháp lý đối với các hoạt động của nghệ sĩ trên mạng xã hội tại Việt Nam gồm các chủ trương, định hướng của Đảng, cũng như các quy định pháp lý hiện hành, những chính sách quản lý của Nhà nước liên quan đến các hoạt động của các nghệ sĩ Việt trên mạng xã hội.

Từ khóa: truyền thông thương hiệu, mạng xã hội, chính sách, pháp lý.

Abstract: In the context of the strong development of digital technology and social media, Vietnamese artists are actively promoting their personal brands, building their images, enhancing interaction, and maintaining the affection and loyalty of a large public audience. However, alongside these benefits, artists are facing numerous challenges and legal issues, including violations related to speech, misleading advertising, controversies in charitable activities, or sharing inaccurate information. These issues negatively impact the public and the artists' own personal brands. This article provides the political and legal foundations for artists' activities on social media in Vietnam, encompassing the Party's guidelines and orientations, as well as current legal regulations and the State's management policies related to the activities of Vietnamese artists on social media.

Keywords: brand communication, social media, policy, legal.

Quan điểm của Đảng về truyền thông mạng xã hội và vai trò của nghệ sĩ

Trong giai đoạn bùng nổ của công nghệ số và truyền thông số, Đảng ta xác định rõ vai trò quan trọng của mạng xã hội (MXH) trong việc tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước, đồng thời coi đây là công cụ chiến lược để bảo vệ nền tảng tư tưởng và đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái (1). Do vậy, MXH được xem là kênh quan trọng để phổ biến, tuyên truyền chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước (2). Với đặc tính thông tin nhanh, độ lan tỏa rộng, MXH giúp các cơ quan chức năng truyền tải thông tin chính

thống đến đông đảo người dân, tạo sự đồng thuận xã hội và củng cố niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng.

Đảng và Nhà nước chú trọng việc hoàn thiện chính sách, pháp luật và nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về thông tin, truyền thông và an ninh mạng; quản lý chặt chẽ các hoạt động cung cấp, sử dụng dịch vụ viễn thông, internet tại Việt Nam; nâng cao hiệu quả phối hợp giữa các ngành chức năng trong quản lý nhà nước về an ninh mạng; xây dựng Bộ Quy tắc ứng xử trên không gian mạng; cơ chế trao đổi, chia sẻ thông tin giữa các cơ quan, đơn vị chủ quản hệ thống thông tin với các ban, ngành chức năng, doanh nghiệp an ninh mạng và quan hệ

hợp tác giữa Việt Nam với các nước trên lĩnh vực này (3). Như vậy, MXH là công cụ quan trọng trong công tác tuyên truyền chính trị, đồng thời là phương tiện để đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Việc sử dụng MXH hiệu quả đòi hỏi sự chủ động, sáng tạo và trách nhiệm của mỗi cán bộ, đảng viên, các cá nhân và toàn xã hội, trong đó có các nghệ sĩ.

Về vai trò của nghệ sĩ trong xã hội, Đảng và Nhà nước ta đã khẳng định văn hóa, nghệ thuật là một mặt trận quan trọng, nghệ sĩ như những chiến sĩ tiên phong trên mặt trận ấy. Trong suốt chiều dài lịch sử cách mạng của dân tộc ta, các văn nghệ sĩ đã đóng góp vai trò quan trọng trong các cuộc kháng chiến cứu nước, cổ vũ tinh thần dân tộc, tinh thần yêu nước và chiến đấu chống giặc, bảo vệ nền hòa bình cho đất nước. Ngày nay, các nền tảng số, đặc biệt là MXH đã trở thành công cụ mạnh mẽ để nghệ sĩ chia sẻ tình yêu quê hương và giá trị văn hóa dân tộc, gắn kết với cộng đồng trong và ngoài nước, đồng thời xây dựng hình ảnh Việt Nam hiện đại nhưng vẫn đậm đà bản sắc.

Đề cương về văn hóa Việt Nam do Tổng Bí thư Trường Chinh soạn thảo được công bố năm 1943 là một văn kiện lịch sử vô giá, có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với cách mạng, kháng chiến, chỉ ra con đường vận động, phát triển của nền văn hóa mới Việt Nam. Đề cương nêu rõ: văn hóa bao gồm cả tư tưởng, học thuật, nghệ thuật; quan hệ giữa văn hóa và kinh tế, chính trị; mặt trận văn hóa là một trong ba mặt trận (kinh tế, chính trị, văn hóa) ở đó người cộng sản phải hoạt động, không phải chỉ làm cách mạng chính trị mà còn phải làm cách mạng văn hóa nữa. Đồng thời, có lãnh đạo được phong trào văn hóa, Đảng mới ảnh hưởng được dư luận, việc tuyên truyền của Đảng mới có hiệu quả (4).

Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng từng khẳng định: “Văn hóa nghệ thuật cũng là một mặt trận. Anh chị em nghệ sĩ là chiến sĩ trên mặt trận ấy” (5). Trong suốt chiều dài lịch sử, đội ngũ văn nghệ sĩ Việt Nam đã vượt qua bao khó khăn, thử thách, ra sức lao động sáng tạo để làm nên những tác phẩm có giá trị tư tưởng và nghệ thuật đặc sắc, cổ vũ tinh thần yêu nước, ý chí quyết chiến, quyết thắng của quân và dân ta. Đến nay, đời sống văn hóa nghệ thuật vô cùng phong phú, đa dạng và có nhiều đổi mới; hoạt động văn hóa nghệ thuật của giới văn nghệ sĩ cũng góp phần giáo dục, động viên quần chúng nhân dân bồi đắp lòng yêu nước, nêu cao các giá trị chân - thiện - mỹ, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và con

đường cách mạng mà Đảng ta và Bác Hồ đã lựa chọn.

Cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã căn dặn các văn nghệ sĩ Việt Nam như sau: “Đội ngũ văn nghệ sĩ và những người hoạt động trên lĩnh vực văn học nghệ thuật của cả nước hiện có hơn bốn vạn người, có mặt và hoạt động trên mọi vùng miền của đất nước, văn nghệ sĩ là người thuộc các dân tộc thiểu số tăng lên cả về số lượng và chất lượng. Đề tài sáng tạo của anh chị em văn nghệ sĩ là chủ nghĩa yêu nước Việt Nam, chiến tranh cách mạng, sự nghiệp đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế” (6).

Các nghệ sĩ là những người có tầm ảnh hưởng lớn trong xã hội, bởi không ít người nổi tiếng có hàng triệu đến hàng chục triệu người hâm mộ. Hiểu được sức mạnh đó của văn nghệ sĩ, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI đã đưa nội dung này vào Kết luận số 76-KL/TW, ngày 4-6-2020 về “Tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 33-NQ/TW về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”, cụ thể: Đẩy mạnh việc “học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; thực hiện nghiêm các quy định về nêu gương đối với cán bộ, đảng viên, nhất là với cán bộ lãnh đạo, người đứng đầu các tổ chức trong hệ thống chính trị, đội ngũ những người làm công tác giáo dục, văn nghệ sĩ và cán bộ lãnh đạo, quản lý văn hóa, lãnh đạo doanh nghiệp và những người có tầm ảnh hưởng quan trọng trong cộng đồng và xã hội (7).

Trong Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng cộng sản Việt Nam (2021), Đảng ta cũng quán triệt toàn Đảng, toàn dân, trong đó có các văn nghệ sĩ cần “phát triển con người toàn diện và xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc để văn hóa thực sự trở thành sức mạnh nội sinh, động lực phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc. Tăng đầu tư cho phát triển sự nghiệp văn hóa. Xây dựng, phát triển, tạo môi trường và điều kiện xã hội thuận lợi nhất để khơi dậy truyền thống yêu nước, niềm tự hào dân tộc, niềm tin, khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc; tài năng, trí tuệ, phẩm chất của con người Việt Nam là trung tâm, mục tiêu và động lực phát triển quan trọng nhất của đất nước” (8). Nội dung này cũng đã được các cơ quan quản lý Việt Nam đưa vào các chính sách khuyến khích, tạo động lực cũng như thể chế hóa bằng các quy định về biểu diễn, quảng cáo, truyền thông, báo chí, quy chế về văn hóa phát ngôn trên môi trường số...

Cơ sở pháp lý cho các hoạt động của nghệ sĩ Việt trên MXH

Các quy định chung

Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2013) quy định tại Điều 60 về văn hóa được coi là cơ sở, định hướng chung cho các hoạt động truyền thông. Khoản 1 trong Điều 60 của Hiến pháp nêu rõ: Nhà nước, xã hội chăm lo xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại.

Khoản 2 trong Điều 60 của Hiến pháp quy định: Nhà nước, xã hội phát triển văn học, nghệ thuật nhằm đáp ứng nhu cầu tinh thần đa dạng và lành mạnh của Nhân dân; phát triển các phương tiện thông tin đại chúng nhằm đáp ứng nhu cầu thông tin của Nhân dân, phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Khoản 3 - Điều 60 của Hiến pháp yêu cầu: Tạo môi trường xây dựng con người Việt Nam khỏe mạnh, văn hóa, giàu lòng yêu nước, có tinh thần đoàn kết. Như vậy, quản trị truyền thông thương hiệu nghệ sĩ không chỉ là về hình ảnh cá nhân hay nghệ thuật, mà còn gắn liền với trách nhiệm xã hội và lan tỏa các giá trị văn hóa.

Cụ thể hóa nội dung này, Luật Di sản văn hóa 2024 đã thể chế hóa đầy đủ đường lối, chủ trương của Đảng và Nhà nước về văn hóa và di sản văn hóa, quy định về di sản văn hóa, hoạt động quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa; quyền, nghĩa vụ, trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, cộng đồng và cá nhân trong hoạt động quản lý, bảo vệ, phát huy giá trị di sản văn hóa của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

Luật An ninh mạng (2018) quy định về hoạt động bảo vệ an ninh quốc gia và bảo đảm trật tự, an toàn xã hội trên không gian mạng; trách nhiệm của cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan. Luật này góp phần bảo đảm hoạt động trên không gian mạng không gây phương hại đến an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội, quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân.

Luật Sở hữu trí tuệ (Sửa đổi, bổ sung năm 2022) quy định quyền tác giả bao gồm tác phẩm văn học, nghệ thuật, khoa học; đối tượng quyền liên quan đến quyền tác giả bao gồm cuộc biểu diễn, bản ghi âm, ghi hình, chương trình phát sóng, tín hiệu vệ tinh mang chương trình được mã hóa.

Luật Quảng cáo 2024 quy định về hoạt động quảng cáo; quyền và nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân tham gia hoạt động quảng cáo; quản lý nhà nước về

hoạt động quảng cáo. Luật Quảng cáo không chỉ giúp các nghệ sĩ hiểu rõ hơn về quyền lợi và trách nhiệm của mình khi quảng bá hình ảnh cá nhân trên mạng xã hội mà còn giúp họ tránh được các vi phạm pháp lý, bảo vệ thương hiệu cá nhân khỏi các hoạt động quảng cáo thiếu minh bạch hoặc sai sự thật.

Các quy định và chế tài cụ thể

Nghị định số 72/2013/NĐ-CP về quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ internet và thông tin trên mạng, bảo đảm an toàn thông tin và an ninh thông tin; quyền và nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân tham gia việc quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ internet, thông tin trên mạng, trò chơi điện tử trên mạng, bảo đảm an toàn thông tin và an ninh thông tin. Liên quan đến Nghị định này, Thông tư số 09/2014/TT-BTTTT cụ thể hóa các quy định chi tiết về hoạt động quản lý, cung cấp, sử dụng thông tin trên trang thông tin điện tử và mạng xã hội.

Nghị định số 38/2021/NĐ-CP về quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ phát thanh, truyền hình và thông tin điện tử tổng hợp có các quy định về việc phát sóng và cung cấp thông tin trên các nền tảng truyền thông điện tử, trong đó có MXH. Đồng thời, Nghị định số 15/2020/NĐ-CP cũng có các nội dung về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực bưu chính, viễn thông, tần số vô tuyến điện, công nghệ thông tin và giao dịch điện tử, trong đó có MXH nhiệm sử dụng dịch vụ MXH, đặc biệt là các hành vi vi phạm trong việc cung cấp thông tin trên MXH. Theo đó, các cá nhân, bao gồm cả các nghệ sĩ có thể sẽ bị phạt tiền từ 10.000.000-30.000.000 đồng đối với hành vi lợi dụng MXH để cung cấp, chia sẻ thông tin giả mạo, sai sự thật, xuyên tạc, vu khống, xúc phạm uy tín của cơ quan, tổ chức, danh dự, nhân phẩm của cá nhân; Cung cấp, chia sẻ các thông tin cổ xúy hủ tục, mê tín dị đoan, dâm ô, đồi trụy, không phù hợp với thuần phong, mỹ tục của dân tộc; Thông tin miêu tả tỉ mỉ hành động chém, giết, tai nạn, kinh dị, rùng rợn; Thông tin bịa đặt, gây hoang mang trong Nhân dân, kích động bạo lực, tội ác, tệ nạn xã hội, đánh bạc hoặc phục vụ đánh bạc; vi phạm bản quyền hoặc cung cấp, chia sẻ các sản phẩm bị cấm lưu hành, chưa được phép lưu hành hoặc đã bị tịch thu; Quảng cáo, tuyên truyền, chia sẻ thông tin về hàng hóa, dịch vụ bị cấm; Cung cấp, chia sẻ hình ảnh bản đồ Việt Nam nhưng không thể hiện hoặc thể hiện không đúng chủ quyền quốc gia; Tiết lộ thông tin thuộc danh mục bí mật nhà nước, bí mật đời tư của cá nhân và

bí mật khác mà chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự.

Nghị định 129/2021/NĐ-CP sửa đổi các Nghị định quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực du lịch, thể thao, quyền tác giả, quyền liên quan, văn hóa và quảng cáo. Trong đó có các điều khoản về xử phạt đối với các hành vi vi phạm quy định về nhân bản, bản, cho thuê hoặc lưu hành bản ghi âm, ghi hình ca múa nhạc, sân khấu đối chưa được cấp giấy phép phê duyệt nội dung, bị cấm lưu hành hoặc quyết định thu hồi, tịch thu, tiêu hủy; có nội dung khiêu dâm, kích động bạo lực, đồi trụy. Trước đó là Nghị định số 75/2010/NĐ-CP của Chính phủ về Quy định xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động văn hóa, trong đó, tại Mục 2 về các hành vi vi phạm trong lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn, hình thức và mức phạt tương ứng.

Liên quan đến một số danh xưng, danh hiệu của ca sĩ Việt trên MXH Nghị định 40/2021/NĐ-CP ban hành các quy định về xét tặng danh hiệu NSND, NSUT. Bên cạnh đó, cũng có Nghị định 60/2019/NĐ-CP sửa đổi Nghị định 78/2014/NĐ-CP về Giải thưởng Hồ Chí Minh, Giải thưởng Nhà nước và các giải thưởng khác.

Nghị định 144/2020/NĐ-CP quy định về hoạt động nghệ thuật biểu diễn đối với các hình thức tổ chức biểu diễn nghệ thuật trực tiếp hoặc không trực tiếp trước công chúng được đăng tải trên hệ thống phát thanh, truyền hình và môi trường mạng. Nghị định có điều khoản về cấp phép đối với các hoạt động lưu hành, lưu chiếu, phân phối bản ghi âm, ghi hình có nội dung biểu diễn nghệ thuật trong nước và quốc tế, các điều khoản về thu hồi giấy phép, sản phẩm, danh hiệu, giải thưởng đối với các cá nhân có vi phạm.

Văn bản hợp nhất số 02/VBHN-BTTTT của Bộ Thông tin và Truyền thông là Nghị định quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ internet và thông tin trên mạng. Trong đó có các quy định chi tiết việc quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ internet, thông tin trên mạng, trò chơi điện tử trên mạng; bảo đảm an toàn thông tin và an ninh thông tin; quyền và nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân tham gia việc quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ internet, thông tin trên mạng, trò chơi điện tử trên mạng, bảo đảm an toàn thông tin và an ninh thông tin. Liên quan đến hoạt động truyền thông trên MXH của nghệ sĩ, **Điều 5** của Nghị định nêu rõ các hành vi bị cấm: Lợi dụng việc cung cấp, sử dụng dịch vụ internet và thông tin trên mạng nhằm mục đích: a) Chống lại Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam; gây

phương hại đến an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội; phá hoại khối đại đoàn kết dân tộc; tuyên truyền chiến tranh, khủng bố; gây hận thù, mâu thuẫn giữa các dân tộc, sắc tộc, tôn giáo; b) Tuyên truyền, kích động bạo lực, dâm ô, đồi trụy, tội ác, tệ nạn xã hội, mê tín dị đoan, phá hoại thuần phong, mỹ tục của dân tộc; c) Tiết lộ bí mật nhà nước, bí mật quân sự, an ninh, kinh tế, đối ngoại và những bí mật khác do pháp luật quy định; d) Đưa thông tin xuyên tạc, vu khống, xúc phạm uy tín của tổ chức, danh dự và nhân phẩm của cá nhân; đ) Quảng cáo, tuyên truyền, mua bán hàng hóa, dịch vụ bị cấm; truyền bá tác phẩm báo chí, văn học, nghệ thuật, xuất bản phẩm bị cấm; e) Giả mạo tổ chức, cá nhân và phát tán thông tin giả mạo, thông tin sai sự thật xâm hại đến quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân.

Điều 23d về Điều kiện quản lý nội dung thông tin đối với trang thông tin điện tử tổng hợp, MXH, cần có quy trình quản lý thông tin công cộng; Xác định phạm vi nguồn thông tin khai thác, cơ chế quản lý, kiểm tra thông tin trước và sau khi đăng tải; Có cơ chế kiểm soát nguồn tin, đảm bảo thông tin tổng hợp đăng tải phải chính xác theo đúng thông tin nguồn; Có cơ chế phối hợp để có thể loại bỏ ngay nội dung vi phạm chậm nhất sau 3 giờ kể từ khi tự phát hiện hoặc có yêu cầu của cơ quan cấp phép (bằng văn bản, điện thoại, email).

Tại **Điều 38** về Nguyên tắc bảo đảm an toàn thông tin và an ninh thông tin trên mạng, tổ chức, cá nhân tham gia cung cấp và sử dụng dịch vụ internet và thông tin trên mạng có trách nhiệm bảo đảm an toàn thông tin và an ninh thông tin trong phạm vi hệ thống thông tin của mình; phối hợp với cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền và tổ chức, cá nhân khác trong việc bảo đảm an toàn thông tin và an ninh thông tin trên mạng. Hoạt động bảo đảm an toàn thông tin và an ninh thông tin trên mạng phải được thực hiện thường xuyên, liên tục và hiệu quả.

Quyết định số 874/QĐ-BTTTT ngày 17-6-2021 của Bộ Thông tin và Truyền thông về Bộ Quy tắc ứng xử trên MXH. Theo đó, các nghệ sĩ cần lưu ý những quy định tại **Điều 3** và **Điều 4** của Quyết định này, cụ thể như sau:

Tại **Điều 3** - Quy tắc ứng xử chung, bao gồm Tuân thủ pháp luật Việt Nam, tôn trọng quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân; Hành vi, ứng xử trên MXH phù hợp với các giá trị đạo đức, văn hóa, truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam; Tuân thủ các quy định và hướng dẫn về bảo vệ an

toàn và bảo mật thông tin; Chịu trách nhiệm về các hành vi, ứng xử trên MXH; phối hợp với các cơ quan chức năng để xử lý hành vi, nội dung thông tin vi phạm pháp luật.

Tại **Điều 4** - Quy tắc ứng xử cho tổ chức, cá nhân. Theo đó, nghệ sĩ cũng như các cá nhân, tổ chức cần tìm hiểu và tuân thủ các điều khoản hướng dẫn sử dụng của nhà cung cấp dịch vụ MXH trước khi đăng ký, tham gia MXH. Nên sử dụng họ, tên thật cá nhân, tên hiệu thật của tổ chức, cơ quan và đăng ký với nhà cung cấp dịch vụ để xác thực tên hiệu, địa chỉ trang mạng, đầu mối liên lạc khi tham gia, sử dụng MXH. Các nghệ sĩ cần thực hiện biện pháp tự quản lý, bảo mật tài khoản MXH và nhanh chóng thông báo tới các cơ quan chức năng, nhà cung cấp dịch vụ khi tài khoản tổ chức, cá nhân bị mất quyền kiểm soát, bị giả mạo, lợi dụng và sử dụng vào mục đích không lành mạnh, ảnh hưởng đến an ninh quốc gia và trật tự an toàn xã hội, ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân. Đặc biệt lưu ý, chỉ nên chia sẻ những thông tin có nguồn chính thống, đáng tin cậy.

Cần có các hành vi, ứng xử phù hợp với những giá trị đạo đức, văn hóa, truyền thống của dân tộc Việt Nam; không sử dụng từ ngữ gây thù hận, kích động bạo lực, phân biệt vùng miền, giới tính, tôn giáo. Không đăng tải những nội dung vi phạm pháp luật, các thông tin xúc phạm danh dự, nhân phẩm ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của các tổ chức, cá nhân khác; sử dụng ngôn ngữ phản cảm, vi phạm thuần phong mỹ tục; tung tin giả, tin sai sự thật; quảng cáo, kinh doanh dịch vụ trái phép... gây bức xúc trong dư luận xã hội, ảnh hưởng đến trật tự an toàn xã hội. Khuyến khích sử dụng MXH để tuyên truyền, quảng bá về đất nước - con người, văn hóa tốt đẹp của Việt Nam, chia sẻ thông tin tích cực, những tấm gương người tốt, việc tốt.

Quyết định số 3196/QĐ-BVHTTDL của Bộ VHTTDL ngày 13-12-2021 về Ban hành Quy tắc ứng xử của người hoạt động trong lĩnh vực nghệ thuật. Văn bản này xác định các chuẩn mực trong hành vi ứng xử, nhằm thống nhất nhận thức, hành động của người hoạt động nghệ thuật, các cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan đến lĩnh vực nghệ thuật và toàn xã hội. Đồng thời, Quyết định khuyến khích, phát huy, lan tỏa các giá trị văn hóa tốt đẹp theo tinh thần “nhân cái đẹp, dẹp cái xấu”, lấy tích cực đẩy lùi tiêu cực, góp phần khẳng định vai trò, trách nhiệm của người hoạt động nghệ thuật trong xây dựng và

phát triển văn hóa, con người Việt Nam, đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước.

Trong đó, **Điều 8** - Quy tắc ứng xử trên báo chí, truyền thông và không gian mạng nêu rõ: Cá nhân sử dụng tài khoản MXH để tương tác, chia sẻ, đăng tải, cung cấp thông tin chính xác, tin cậy, có lợi ích cho xã hội và đất nước; bình luận, nhận xét đúng mực, có văn hóa, có trách nhiệm về những vấn đề mà dư luận xã hội quan tâm; trung thực trong phát ngôn, bày tỏ và chia sẻ quan điểm đúng đắn, khách quan. Không sử dụng từ ngữ gây mâu thuẫn, xung đột, phân biệt vùng, miền, giới tính, tính ngưỡng, tôn giáo; không sử dụng ngôn ngữ, hình ảnh phản cảm, trái thuần phong mỹ tục. Không lôi kéo, xúi giục, kích động, tạo phe nhóm gây chia rẽ, mất đoàn kết, xâm phạm quyền, lợi ích hợp pháp của các cơ quan, tổ chức, cá nhân; gây phương hại đến an ninh, trật tự, lợi ích quốc gia, dân tộc. Không đăng tải, chia sẻ và lan truyền các nội dung vi phạm pháp luật, thông tin sai sự thật, vi phạm bản quyền, thông tin chưa được kiểm chứng, xúc phạm danh dự, nhân phẩm cá nhân và ảnh hưởng tiêu cực, xâm phạm đến quyền, lợi ích hợp pháp của các tổ chức, cá nhân.

Liên quan đến những lùm xùm trong hoạt động từ thiện, **Điều 9** - Quy tắc ứng xử khi tham gia các hoạt động xã hội khác yêu cầu: Thực hiện, phối hợp thực hiện hiệu quả các phong trào, hoạt động từ thiện, nhân đạo, chăm lo người nghèo, người dễ bị tổn thương trong xã hội theo quy định pháp luật; Dùng uy tín cá nhân để lan tỏa các giá trị nhân văn, những việc làm tốt, hình ảnh đẹp, hành vi ứng xử văn hóa trong xã hội đến cộng đồng, chú trọng các hoạt động liên quan đến giáo dục sức khỏe cộng đồng, lối sống thân thiện và bảo vệ môi trường; Công khai, minh bạch kịp thời khi tham gia các hoạt động xã hội, bảo vệ uy tín, trách nhiệm, danh dự người hoạt động nghệ thuật, không lạm dụng danh hiệu, danh xưng, hình ảnh để tư lợi cá nhân.

Điều 9 cũng quy định rõ, các nghệ sĩ tham gia hoạt động quảng cáo phải đảm bảo truyền đạt thông tin trung thực, chính xác, rõ ràng về công dụng, tính năng của sản phẩm, hàng hóa đúng quy định của pháp luật, đặc biệt là các sản phẩm trong lĩnh vực y tế, giáo dục và môi trường; Không tổ chức, tham gia các hoạt động trái quy định của pháp luật, xâm phạm an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội; không thực hành, ủng hộ các hoạt động mê tín dị đoan, gây chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

(xem tiếp trang 93)

Việc nghiên cứu và áp dụng kỹ thuật Bel canto không chỉ giúp ca sĩ giọng nam cao phát triển âm sắc đẹp, linh hoạt mà còn tăng cường khả năng biểu cảm, đáp ứng yêu cầu biểu diễn chuyên nghiệp. Đề xuất giải pháp phù hợp trong đào tạo thanh nhạc tại Việt Nam sẽ góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy, đáp ứng nhu cầu hội nhập nghệ thuật thanh nhạc quốc tế ■

N.Đ.C-N.B.Đ

1, 2, 8. James Stark, *Bel Canto: A History of Vocal Pedagogy (Bel canto: Lịch sử của kỹ thuật giảng dạy thanh nhạc)*, Nxb Đại học Toronto, Canada, 2003, tr.45, 45, 87.

3, 9. Evelina Colorni, *Singing in Italian: A Manual of Diction and Phonetics (Hát bằng tiếng Ý: Cẩm nang về ngữ âm và phát âm)*, G. Schirmer Inc, Hoa Kỳ, 2003, tr.67, 54.

4, 5, 6. Richard Miller, *National Schools of Singing: English, French, German, and Italian Techniques of Singing Revisited (Các trường phái thanh nhạc quốc gia: Anh, Pháp, Đức và Ý*

nhìn lại), Scarecrow Press, Hoa Kỳ, 1997, 219, 220, 225.

7, 12. Stanley Sadie (chủ biên), *The New Grove Dictionary of Opera (Từ điển Grove mới về Opera)*, Nxb Đại học Oxford, Vương quốc Anh, 2001, tr.112, 212.

10. Francesco Tosi, *Observations on the Florid Song (Những quan sát về ca hát hoa mỹ)*, Oxford University Press (tái bản), Vương quốc Anh, 1743, tr.112.

11. Shirlee Emmons & Alma Thomas, *Bel Canto: A Performer's Guide (Bel canto: Cẩm nang dành cho nghệ sĩ biểu diễn)*, Nxb Đại học Oxford, Hoa Kỳ, 1998, tr.133.

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Trung Kiên, *Nghệ thuật Opera*, Nxb Âm Nhạc, Hà Nội, 2004.

2. Tập thể tác giả Nga, *Các thể loại âm nhạc*, Dịch bởi Lan Hương, Nxb Văn hóa - Thông tin, Hà Nội, 1981.

3. Nguyễn Thị Nhung, *Giảng nhạc*, Nxb Âm Nhạc, Hà Nội, 1988.

Ngày Tòa soạn nhận bài: 14-5-2025; Ngày phân biện, đánh giá, sửa chữa: 25-6-2025; Ngày duyệt bài: 3-7-2025.

CƠ SỞ CHÍNH TRỊ VÀ PHÁP LÝ...

(tiếp theo trang 58)

Kết luận

Như vậy, trong bối cảnh phát triển mạnh mẽ của công nghệ số, mạng xã hội đã trở thành một không gian quan trọng để các nghệ sĩ Việt Nam thực hiện vai trò truyền thông thương hiệu cá nhân, lan tỏa giá trị văn hóa dân tộc và tham gia vào đời sống xã hội một cách tích cực. Tuy nhiên, đi cùng với cơ hội là những thách thức và yêu cầu đặt ra trong việc tuân thủ các quy định pháp luật hiện hành. Các văn bản pháp lý như Hiến pháp, Luật An ninh mạng, Luật Quảng cáo, các Nghị định và Quy tắc ứng xử đóng vai trò là cơ sở pháp lý quan trọng định hướng hành vi, phát ngôn, quảng bá của nghệ sĩ trên không gian mạng. Do đó, việc nâng cao nhận thức pháp lý, đạo đức nghề nghiệp và trách nhiệm xã hội là yêu cầu tất yếu đối với mỗi nghệ sĩ, nhằm xây dựng hình ảnh cá nhân tích cực, góp phần thúc đẩy văn hóa Việt Nam phát triển bền vững trong thời đại số ■

L.T.T

1. Cao Thu Hằng, Lê Trọng Tuyển, *Nâng cao hiệu quả sử dụng các phương tiện truyền thông xã hội trong tuyên truyền chính trị ở Việt Nam hiện nay*, tapchicongsan.org.vn, 20-12-2022.

2. Nguyễn Thị Trường Giang, Nguyễn Thị Thu, *Sử dụng mạng xã hội trong truyền thông chính trị ở Việt Nam*, lyluanchinhtri.vn, 9-9-2022.

3. Thái Thị Nhị Hồng, *Quan điểm của Đảng và Nhà nước về an ninh mạng và bảo vệ quốc gia trên không gian mạng*, tapchitaichinh.vn, 26-5-2023.

4. Trường Chinh, *Đề cương về văn hóa Việt Nam*, Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đảng toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, tập 7, 1943, tr.316.

5. Hồ Chí Minh, *Thư gửi các họa sĩ nhân dịp triển lãm hội họa 1951*, Hồ Chí Minh toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, tập 7, 1951, tr.246.

6. Nguyễn Phú Trọng, *Văn học, nghệ thuật phải đóng góp nhiều hơn nữa cho sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc, Xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, 2016, tr.272.

7. Bộ Chính trị, *Kết luận số 76/KL/TW ngày 4-6-2020 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 33-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước*, tulieuvankien.

8. Toàn văn Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, baochinhpheu.vn, 26-2-2021.

Ngày Tòa soạn nhận bài: 28-4-2025; Ngày phân biện, đánh giá, sửa chữa: 20-5-2025; Ngày duyệt đăng: 27-6-2025.